

Verksamhetsberättelse 2019

Verksamhetsplan/Läsfrämjandeplan 2020

Folkbiblioteket i Markaryd - barnavdelningen

Ver. 1.0 - 20200205

Thomas Wiking

thomas.wiking@markaryd.se

Markaryds bibliotek

Barnbibliotekarie

0433-721 06

Kungsgatan 1, 285 31 Markaryd

Markaryds kommun

0433 -721 05

Innehåll

Inledning.....	2
Verksamhetsberättelse 2019	3
Läsfrämjandeplan 19/20	5
Läsfrämjande	7
Samarbeten	9
Medieplanering	12
Mötesplats och kommunikation	14
Kompetenshöjning	16
Ekonomi.....	17
Arbetsbeskrivning.....	18
Bilaga 1	19
Bilaga 2	20
Bilaga 3	21
Bilaga 4	22

Inledning

Att mäta kvalitet i en profession som främst sysslar med människor och tjänster kan vara svårt. Ofta fastnar bibliotekens kvalitetsmätning i siffrorna kring antalet utlån och besök. Vi anser dock att det bästa sättet att påvisa vår verksamhets kvalitet är att åskådliggöra hur vi disponerar vår arbetstid. Detta dokument är vårt sätt att åskådliggöra detta.

Barnavdelningen på Markaryds bibliotek jobbar efter visionen att vi ska:

...erbjuda en tillgänglig, välkomnande, inspirerande och modern barnavdelning

...erbjuda medier som har brukarens nöje och utveckling i fokus

...erbjuda ett fantasieggande utbud av program och aktiviteter som syftar till att fördjupa och förgylla brukarens vardag

Detta dokument som kommer att uppdateras årligen inleds alltid med en Verksamhetsberättelse över året som gått. Detta för att följa upp och utvärdera föregående dokument. Utvärderingen av föregående år kan också ses som ett avstamp inför kommande år. Dokumentets fokus ligger på den barnverksamhet som utgår från Markaryds bibliotek. Även Strömsnäsbruks bibliotek jobbar med flera utav dessa punkter genom Ann Hanzon. Barnavdelningens olika verksamheter etc. har sin grund i kommunens *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019*. I skrivande stund håller *Biblioteksplan 2020-2023* på att gå igenom den politiska processen som erfordras. Den nya biblioteksplanen kommer innebära vissa smärre förändringar för verksamheten.

Verksamhetsberättelse 2019

Kortfattat kan 2019 beskrivas som ett år där de stora förändringarna vad gäller lokalen slutfördes, programverksamheter befästes, samt att projekt finansierade utav Länsstyrelsen tog upp stor del av barnbibliotekariens arbetstid.

Lokalmässigt låg fokus på unga-avdelningen där vi genom Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg deltog i projektet Kreativa Rum. Hemslöjden i Kronoberg involverade våra besökare och byggde upp en unik unga-avdelningen med konst från Nibe, specialdesignade skylthyllor, lampa och en stor soffa. Till detta adderade vi den tv-spelsmöbel med tillhörande Nintendo Switch som vi sedan tidigare planerat. Småjusteringar skedde även på avdelningen för yngre barn såsom några nya bilderbokstråg, och ett Pippihus från Micki som gjort succé. Alla hyllor och avdelningar märktes upp med nya skyltar för att underlätta för alla att hitta det de eftersöker. Förändringarna strävar efter att precis som förra året att göra biblioteket mer modern, hemtrevligt och besöksvänligt.

Tv-spels möbeln var en del i den satsning kommunen gjorde på 75 000 som skulle lyfta kommunens arbete kring spel. För dessa pengar köptes ovan nämnda möbel in, brädspele, rollspelsböcker samt tv-spel till hemlån. Vi erbjuder spel till Nintendo Switch, Playstation 4 och Xbox One. Då statistiken visar på hur mycket tid barn och unga lägger på spel så vill biblioteket vara med och främja en bred och kvalitativ spelfrämjande fritid.

På personalfronten fick kommunen ett tillskott genom en visstidsanställd skolbibliotekarie som folkbiblioteket samarbetade mycket med. Katrin Wik fick sedan fast anställning januari 2020. Katrin medför en ny dimension till kommunen vilket ger ett win-win för folkbibliotek/skolbibliotek vilket i slutändan når alla barn. Katrin var bland annat mycket involverad i de två författarbesöken kommunen hade: Torsten Bengtsson och Christina Wahldén. Barnbibliotekarien hade överlag inga pass i informationsdisken då dessa timmar ersattes av Marie Bylund. Detta finansierades genom de projekt Thomas deltog i från Länsstyrelsen.

Vad gäller dessa projekt så slutfördes Sinbad innan sommaren 2019. Under året åkte Thomas till Växjö två gånger för att presentera projektet. Sinbad innebar att Thomas föreläste på SFI 2 gånger i veckan om sagor och läsning för barn. Sinbad avslutades med en bejublade teaterföreställning i Traryds djurpark. Efter sommaren startade nästa projekt upp som löper under 2019-2020 – Pilot Letterbox. Här är Thomas spindeln i nätet vad gäller distribution och verksamhet kring de 6 paket som ska delas ut till projektets 20 barn. Projektet har en stor potential att göra gott för de 20 deltagande barnen – tanken om en guldkant på tillvaron finns.

Regionalt så deltog Thomas på flertalet utav Biblioteksutveckling Blekinge-Kronobergs möten. Där bland Barnbibliotekariemöten och Språkstegenmöten. På ett barnmöte hade Thomas en punkt där han talade om Projekt Sinbad och Letterbox. Thomas följde även med på Biblioteksutvecklings resa till Holland som var en del utav projektet Kreativa rum. Regionen har även under året hållit i utbildning kring Digitalt först; dels en heldag i Växjö och en heldag i Markaryd. Alla dessa möten och kurser har varit väldigt givande. I Språkstegenprojektet fick vi 15 000 av regionen för att använda till evenemang för 0-3 åringar. Med dessa pengar anlätade vi Anna Rynefors som besökte kommunen 3 gånger. Här blev en mindre summa över vilket vi använde till att sätta ihop Språkstegen-påsar som innehåller en blandad mix utav bok, gosedjur, CD, a4 med information, sånger och ramsor.

Under hela året rörde sig barnbibliotekarien även utanför bibliotekslokalen för att främja samarbeten samt sprida information. Även om vår egen lokal är extremt viktig så måste vi våga lämna den för att nå dem som inte redan kommer dit. Bland annat besöktes BHV, Öppna förskolan, Svenska kyrkans öppna förskola och föräldramöten. Thomas höll även i en punkt på förskolornas studiedag i slutet utav året kring böcker och läsning.

Årets utförda aktiviteter flöt på ok med viss förbättringspotential vad gäller deltagande på Babysagostunder och Pytteträffar. Även om vi inte vill fokusera på siffror så kan det över tid spela roll för vad vi väljer att fortsätta att satsa på.

Alla våra aktiviteter och övriga göromål på barnavdelningen har alltid i baktanke att främja bibliotekets mål att leva upp till bibliotekslagen där folkbiblioteken i kommunen ska främja språkutveckling och stimulera till läsning. Vi lägger vårt fokus på de yngre barnen då en bra start underlättar men utan att för den delen glömma äldre barn där Letterbox, lovverksamheter och personliga möten ute i bibliotekslokalen är av stor vikt.

Även om vi når många skulle vi vilja nå fler; framförallt på fritiden. Detta försöker vi nå genom att jobba informativt gentemot barn och unga samt mot vuxna vad gäller de barn som behöver deras stöd för att nyttja biblioteket. Informationskanalerna är allt från vår egen hemsida till

kommunens evenemangsportal till affischer, tidningsnotiser och mun till mun.

En kommentar kring budgeten är att vi under året återigen fick 40 000 utav Statens kulturråd för inköp av böcker till folk/skolbibliotek. Detta delades 50/50 mellan de olika biblioteksformerna. Utöver detta omfördelades en mindre summa från vuxenavdelningen till barnavdelningen – något som främjade inköpet av böcker till barnavdelningen.

VAD	VAR	ANTAL TILLFÄLLEN
Sagostunder	Markaryd, Traryd	32
Pytteträffar	Markaryd, Traryd	11
Babysagostunder	Markaryd	13
Förskoleklass	Markaryd	4
Förskoleklass	Timsfors	2
Förskoleklass	Traryd	2
Fritids, besök	Markaryd	4
Bokprat Åk 2	Markaryd, Traryd, Tims	4
Bokprat Åk 5	Markaryd, Traryd	3
Bokprat Åk 7	Markaryd	3
Sommarboken	Markaryd	44
Högläsningssommar	Markaryd	26
Läslovsboken	Markaryd	10
Lovaktiviteter	Markaryd	6
Gåvoboken 0 år	Markaryd	28
Gåvoboken 18 mån	Markaryd	31
Gåvoboken 4 år	Markaryd	34
Egen nedladdning	Markaryd	4
BVC	Markaryd	4
Idrottsskolan	Markaryd, Strömsnäs	2
Familjecentralen	Markaryd	5
Kyrkis	Markaryd	3
Föräldramöte	Markaryd, Traryd, Ström	4
Anna Rynefors	Markaryd	2
Letterbox	Markaryd, Strömsnäs	3

Läsfrämjandeplan 19/20

Läsfrämjandeplanens utformning och utförande är ett samarbete mellan folkbiblioteket och skolbiblioteket. Dessa två verksamheter skiljer sig markant åt vad gäller styrning (såsom Bibliotekslag 2013:801, Skollag 2010:800 samt Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest), arbetssätt och fokus. Detta är skillnader som måste tas i beaktande för att utnyttja de anställdas fulla potential. Det finns dock flera gemensamma nämnare vilket gör att ett samarbete ofta är utav godo. Det läsfrämjande arbetet som presenteras i Läsfrämjandeplanen är endast genomförbart om det finns utbildade bibliotekarier på de två institutionerna; folkbibliotekarier på folkbiblioteken respektive skolbibliotekarier på skolbiblioteken. Om så inte är fallet finns ingen möjlighet att planen fullföljs.

I januari 2020 anställde kommunen skolbibliotekarien Katrin Wik. Hon kommer att jobba gentemot kommunens samtliga grundskolor samt gymnasium.

Läsfrämjandeplanens grundstomme innebär att varje stadium på grundskolan, F-3, 4-6 och 7-9 ska erhålla minst en läsupplevelse/satsning, där folk- och skolbibliotek samverkar, varje läsår. Genom Läsfrämjandeplanens tilltänkta kontinuitet vill vi främja läsande och berättande bland kommunens barn. Utöver dessa gemensamma satsningar utför en skolbibliotekarie dagligen läsfrämjande arbete ute på skolorna. Även folkbiblioteket satsar mycket på detta, mer kan ni läsa i *Verksamhetsplanen*. Barnbibliotekarien och skolbibliotekarierna träffas kontinuerligt.

I Markaryds kommun finns en biblioteksplan, *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019*, där några av de åtgärder vi utför i Läsfrämjandeplanen finns med.

Läsfrämjandeplanen finansieras dels genom kommunal budget kopplad till folk- och skolbibliotek men även via Kulturrådets bidrag, *Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek*, samt den budget som finns tilldelad Barn- och ungdomskulturgruppen (BoUk). Denna budgets utformning håller dock på att ses över utav Kulturutvecklare Ulla Stark-Blomkvist.

Läsfrämjandeplanens minimum av 3 läsupplevelser/satsningar per år, där folk- och skolbibliotek samverkar, innebär för närvarande 5 större satsningar:

- Årskurs 2 – Bokprat, hösten
- Årskurs 4 – Författarbesök, hösten
- Årskurs 5 – Bokprat, våren
- Årskurs 7 – Bokprat, våren
- Årskurs 8 – Författarbesök, hösten

Elevantalet i de aktuella klasserna 18/19:

ÅRSKURS 2	ÅRSKURS 4	ÅRSKURS 5	ÅRSKURS 7	ÅRSKURS 8
Tim 2 – 12	Tim 4-5 – 23	Tim 4-5 – 23	M 7a - 25	M 8a - 24
Tra 2 - 12	Tra 4 - 19	Tra 5 – 10	M 7b – 23	M 8b – 25
M 2a – 25	M 4a - 19	M 5a - 22	M 7c – 23	M 8c – 22
M 2b – 21	M 4b – 21	M 5b – 22	S 7a – 17	S 8a – 19
S 2a – 16	M 4c – 21	M 5c - 22	S 7b - 16	S 8b – 20
S 2b - 15	S 4a – 16	S 5a – 16	S 7c - 16	
	S 4b - 21	S 5b - 18		
101 TOT	140 TOT	133 TOT	120 TOT	110 TOT

Upplägg bokprat:

Genom *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019* försorg blir eleverna inbjudna till sina respektive folkbibliotek där ansvarig bibliotekarie tar emot dem. Under besöket får de ett bokprat samt biblioteksinformation/visning, allt anpassat till besökande årskurs.

Upplägg författarbesök:

Processen inleds med att barn- och skolbibliotekarie diskuterar tillsammans med lärare och elever vilka författare de vill träffa.

Utifrån dessa diskussioner sammanställer barnbibliotekarien en lista och tar i tur och ordning kontakt med de olika författarna om de har möjlighet att besöka Markaryds kommun eller inte. Bokningen sker i så god tid som möjligt och vidareförmedlas till lärarna så de kan förbereda sig innan eleverna får reda på valet av författare. Barnbibliotekarien bokar även eventuella hotellnätter samt resa.

Inför besöket lånar folkbiblioteket in extra böcker av den aktuella författaren. Detta för att varje elev förhoppningsvis ska hinna läsa minst en bok. Skolbibliotekariens styr upp ett besöksschema i samråd med lärarna. På besöksdagarna skjutsar skolbibliotekarien runt författaren till de olika skolorna och visar hen runt.

Utvärdering av föregående år:

Läsfrämjandeplan 18/19 genomfördes i samarbete mellan folk- och skolbibliotek. Barn- och skolbibliotekarien jobbade tillsammans vilket förde med sig en synergieffekt vilket gjorde att bådars arbetsinsats höjdes och effektmaximerades. Samtliga klasser erbjöds bokprat (statistik kan utläsas i Verksamhetsberättelsen) och Torsten Bengtsson besökte årskurs 4 samt Christina Wahldén årskurs 8 och 9. Lärarna har uttryckt sig positiva över både bokprat och författarbesök.

Läsfrämjande

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar läsfrämjande genom gåvoböcker, evenemang och projekt.

Gåvobok 1 (0-årsboken)

Utdelningen av kommunens första gåvobok sker i samarbete med BHV. När föräldrarna får sitt första hembesök utav BHV då barnet är nyfött så får de ett presentkort. Presentkortet tar föräldrarna sedan med sig till biblioteket för att hämta ut "*Barnens första bok*" eller "*De små barnens bok*" eller "*De små barnens bok (svenska, arabiska, engelska)*". På folkbiblioteken finns blanka presentkort som BHV-personalen ansvarar för att hämta om de tar slut på deras verksamheter. Vi behov skriver vi ut fler. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen. Thomas ansvarar för presentkortet.

Gåvobok 2 (4-årsboken)

Även utdelningen av Gåvobok 2 sker i samarbete med BHV. När föräldrarna besöker BHV då barnet är cirka fyra år så får de ett presentkort. Presentkortet tar föräldrarna sedan med sig till biblioteket för att hämta ut "*Barnens andra bok*". På folkbiblioteken finns blanka presentkort som BHV-personalen ansvarar för att hämta om de tar slut på deras verksamheter. Vi behov skriver vi ut fler. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen. Thomas ansvarar för presentkortet.

Gåvobok 3+4 (6-årsboken)

Gåvobok 3 och 4 delas ut i samband med förskoleklassernas besök på folkbiblioteket. Gåvobok 3 och 4 avslutar en gåvobokssatsning med målet att alla barn ska ha egna böcker i hemmet. Inköpet av böckerna sker i samråd med förskoleklassens pedagoger. Böckerna används i förskoleklassen under hösten/våren för att sedan, allt som oftast, mynna ut i en utställning på biblioteket. Inför sommarlovet får barnen ta hem böckerna. Thomas ansvarar för förskoleklassernas besök och bokutdelning i Markaryd, Timsfors och Traryd.

Språkstegen (Inkl. Gåvobok 5)

Språkstegen är ett regionalt läsfrämjande samarbetsprojekt mellan bibliotek, BHV, logoped och förskola som startades upp 2017/2018. Projektet slogan är: "*God språkutveckling – en grund för jämlik hälsa*". Projektets mål är att visa på att böcker och läsning i hemmet främjar den språkliga utvecklingen. Genom projektet läser/delar BHV-personalen ut "*Knacka på*" vid första hembesöket. Vid 18-månadersbesöket läser BHV-personalen "*God natt, lilla kanin*". De får sedan ett presentkort att hämta ut boken på biblioteket. Från och med 2020 ska även förskolan delta i projektet. På vilket sätt vi ska samarbeta kring Språkstegen ska bestämmas under året. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen av 18-månaders boken. I Markaryd ansvarar Thomas för språkstegen.

Babysagotunder

Babysagotunderna vänder sig till föräldrar med barn cirka 7-14 månader. Antalet babysagotundsträffar per år är cirka 16 stycken. Under träffarna sjunger vi, berättar rim och ramsor samt umgås. Babysagotunderna handlar om att fånga upp barnen och föräldrarna i en mycket tidig ålder för att visa den positiva effekt barnets utveckling kan få genom deras kontakt med sång, rim, ramsor och böcker. Thomas håller i träffarna. För mer information se bilaga 1.

Pytteträffar

Pytteträffarna vänder sig till föräldrar och förskolor med barn cirka 18-36 månader. Antalet pytteträffar per år är cirka 8 stycken. Vi bjuder då in deltagarna att komma till biblioteket för att umgås i sagorummet där vi läser, sjunger samt tipsar. Pytteträffarna är en brygga mellan babysagotunderna och sagotunderna med målet att påvisa att språket är något som behöver "underhållas" under hela uppväxten. Thomas håller i träffarna. För mer information se bilaga 2.

Sagostunder

Sagostunderna vänder sig till barn som är cirka 3-5 år. Åldern på de deltagande barnen kan variera utöver detta då utvecklingen kan se olika ut. Antal sagostunder per år är cirka 24 stycken. Sagostunderna på förmiddagarna vänder sig till både förskolor och privatpersoner. Sagostunderna på eftermiddagarna vänder sig enbart till privatpersoner. Sagostunderna är uppbyggda efter teman. Med hjälp av dessa teman hoppas vi att besökande föräldrar och förskolor ska kunna jobba vidare med temat om de så önskar. Vi anordnar även sagostunder ute på Traryds folkbibliotek. Thomas håller i sagostunderna. För mer information se bilaga 3.

Bokprat

Enligt *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019* ska folkbiblioteket erbjuda årskurs 2, 5 och 7 bokprat. Detta innebär cirka 12 bokprat per år. Årskurs 2 bjuds in under hösten och årskurs 5 och 7 under våren. Bokprat är en viktig del i det läsfrämjande arbetet. Dels ovan nämnda bokprat inför klasser dels bokprat en och en ute i hyllan. På barnavdelningen tipsar vi gärna om böcker när barn/vuxna frågar. Bokprat som verksamhet är väldigt givande, både för personal och åhörare. Inläsningstiden för ett bokprat är oftast på flera timmar. Thomas håller i bokprat, både planering och utförande.

Sommarboken / Högläsningssommar

Det läsfrämjande projektet Sommarboken är en årlig tradition i Markaryd. Projektet vänder sig till alla barn årskurs FK - 9. Syftet är att locka barn till läsning då många "glömmer" att läsa på sommarlovet. Barnen ska läsa fem böcker för att få en presentbok. De kan vara med två gånger. Precis efter sista inlämningsdatum bjuds alla deltagande barn in till in Sommarboksfest med prisutdelning, fika och pyssel. 2019 erbjöd vi för första gången Högläsningssommar. En sommarbok för 0-3 åringar där föräldrarna fick låna och högläsa för sina barn för att sedan välja bland några prisböcker. All personal på biblioteket hjälper till med denna utdelning. Ann, Katrin och Thomas köper in prisböcker, styr upp Sommarbokenbroschyren och planerar allt däromkring.

Läslovsboken

2019 startade vi även upp Läslovsboken i kommunen. Projektet vände sig till alla barn årskurs FK - 9. Syftet med Läslovsboken är att genom en tävling med priser locka fler att läsa under läslovet och främja regeringens satsning på begreppet Läslov. Läslovsboken innebär att barnen lånar en bok under lovet. Denna bok läser de, fyller i en lapp, och lämnar in senast fredagen veckan efter lovet. Då deltar de i en utlottning av böcker och presentkort. Thomas styr upp Läslovsboken och sköter utlottningen.

Egen nedladdning

I samråd med skolbibliotekarien så har vi bestämt att utbildningen kring Egen nedladdning i första hand ska gå genom henne. Vi hög belastning kan dock barnbibliotekarien hjälpa till. *Egen nedladdning* är en tjänst MTM (Myndigheten för tillgängliga medier) tillhandahåller och som innebär att låntagaren själv kan ladda hem talböcker (Daisy) från www.legimus.se eller appen Legimus. Detta gör att barnen får tillgång till ett stort utbud av läsoplevelser. På utbildningen som tar cirka 45 minuter följer vi den checklista som MTM skrivit ned samt visar hur hemsidan och appen fungerar. Arbetet med Daisy och dess användare är ett prioriterat område på barnavdelningen. Dock kan *Egen nedladdning* ställa till problem för framförallt yngre barn då kravet på tekniskt kunnande är relativt högt. Här måste biblioteket även efter genomförd utbildning stå till förfogande. Egen nedladdning är på väg att ta över vårt arbete gentemot med den fysiska talboken – fler och fler blir *Egen nedladdare*. Katrin och Thomas sköter detta.

Samarbeten

I detta kapitel presenteras hur vi barnavdelningen jobbar aktivt med olika parter för att höja vår egen och andra verksamheters genomslag.

Barnhälsovård

Samarbetet med BHV i kommunen fortsätter. I Markaryd finns BHV på två ställen: Familjecentralen och Gränsbygdskliniken. Dessa bokar in föräldraträffar på biblioteket alternativt att Thomas kommer till BHV. På dessa träffar får de information kring biblioteket, dess utbud samt vikten av böcker i barnens liv. Vi erbjuder även en liten kortare babysagostund. BHV delar ut de presentkort som bjuder in föräldrarna att hämta Gåvobok 1 och Gåvobok 2 till sina barn. BHV och folkbiblioteket samarbetar även kring den tidigare nämnda läsfrämjande insatsen; Språkstegen. Thomas håller i BHV-samarbetet.

Familjecentralen

Familjecentralen i Markaryd ligger enbart några hundra meter från biblioteket. Där finns allt från BHV till Öppen förskola med bland annat babycafé. Öppna förskolan har precis som kommunens andra förskolor ett lånekort på biblioteket som de kan använda till sin verksamhet. På Öppna förskolan deltar barnbibliotekarien cirka två gånger per termin. En gång på Babycaféet och en gång där barn i alla åldrar får deltaga. Vid dessa tillfällen informerar vi om bibliotekets verksamhet, dess utbud vad gäller medier samt pratar om vikten av läsning redan i tidig ålder. Vi håller även i en babysagostund. På familjecentralen finns även ett antal olika bokpåsar innehållande böcker på olika språk som föräldrar kan låna hem genom att skriva sitt namn på en lista. Minst en gång per termin förlägger även Familjecentralen sin verksamhet på biblioteket. Thomas deltar på dessa träffar.

Svenska kyrkan

Kyrkan i Markaryd har även de en öppen verksamhet för barn i olika åldrar samt renodlade babyträffar. På kyrkans träffar deltar barnbibliotekarien på förfrågan, cirka 2 gånger per år. Upplägget är då precis samma som på Familjecentralen, se ovan. Thomas deltar på träffarna.

Förskolorna

Förskolepersonalen är viktiga samarbetspartners för biblioteket. Samtliga förskolor har institutionslånekort på biblioteket i Markaryd. I kommunen finns för närvarande följande förskolor. I Markaryd: Haga, Järven, Karlavagnen. I Strömsnäsbruk: Filuren, Lönneberga, Tranan. Det finns även en förskola i Timsfors och en i Traryd. Samt dagbarnvårdarna i Markaryd: Skogsviolon och i Timsfors: Rödluvan. De är flitiga besökare på våra sagostunder och de kan även komma till biblioteket med sina Meröppetkort innan vi öppnar och låna böcker med barnen. De är då välkomna att använda sagorummet om de så önskar. Förskolorna kan även be biblioteket att plocka ihop böcker till olika teman. I kommunen finns just nu en Kulturombudsgrupp där Kulturutvecklaren samt en ur varje förskola deltar. Vid behov deltar barnbibliotekarien på dessa möten. Med start 2020 ska förskolan även samarbeta med biblioteket vad gäller Språkstegen. På vilket sätt kommer bestämma under året. All personal är delaktig i förskolornas besök på biblioteket och det är Thomas som plockar ihop teman, håller i sagostunderna samt skulle kunna anordna träffarna.

Föräldramöten

Vad gäller deltagande på föräldramöten så samarbetar folkbiblioteket i första hand med förskolorna. Vad gäller grundskolorna så är det i första hand skolbibliotekarien som går på dessa men vid de tillfällen då de vill boka in barnbibliotekarien till ett föräldramöte ser vi helst att föräldramötet är på folkbiblioteket. Barnbibliotekarien åker ut till de förskolor som kontaktar biblioteket angående föräldramöten. På dessa möten berättar han i cirka 30 minuter om bibliotekets verksamhet samt tar upp vikten av böcker, berättande och läsning/läsförståelse. Boktips ges på den nivå barnen ligger. Att nå ut till föräldrar är mycket viktigt då flera i barnavdelningens målgrupp inte kan ta sig till biblioteket

själva samt att föräldrarna är viktiga inspiratörer vad gäller biblioteket och läsning. Thomas deltar på dessa möten.

Grundskolan

Under 2019 kommer personalen från folkbibliotekets barnavdelning att fortsätta jobba mot, och samarbeta med, grundskolorna, F-9. I Markaryds kommun finns det två F-9 skolor, en i Markaryd och en i Strömsnäsbruk samt en f-6 skola i Traryd och en F-3 skola i Timsfors. Vi kommer att följa de åtagande som står med i *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019*. Vi vill även jobba informativt till lärare, rektorer och övriga beslutsfattare med att upplysa dem om behovet av utbildade skolbibliotekarier och skillnaden mellan folk- och skolbibliotek. Samarbetsområdena är flera till antalet. Vi bedriver bokprat för årskurs 2, 5 och 7. Vi bokar författare till årskurs 4 och 8. Kommunens skolor erbjuds att låna från deras folkbibliotek samt få utökad hjälp om de vill. I Markaryd är klasserna välkomna innan biblioteket öppnar för allmänheten. Framförallt försöker Thomas ta emot klassbesöken men om de ej är tillgängliga deltar även övrig personal i detta arbete. Thomas sköter även övriga ovan nämnd service till grundskolorna.

Förskoleklass

Förskoleklassen och dess pedagoger är ytterligare en viktig samarbetspartner. På hösten besöker förskoleklasserna biblioteket 2 gånger. Pedagogerna är även behjälpliga vad gäller att samla in de underskrifter från målsmän som behövs om barnen ska få egna lånekort. Vid det första besöket får barnen sitt lånekort samt en liten introduktion till hur ett bibliotek fungerar. Vid introduktionen följer vi upplägget i den klassiska boken *Boklek* av Anne Ljungdahl. De erhåller även ett diplom att de genomgått biblioteksutbildningen. Vid första besöket får de även Gåvobok 3+4. Vid de efterföljande besöken berättas sagor och berättelser för att inspirera och visa på den magi som läsande och berättande kan medföra. De erbjuds även möjligheten att låna böcker. Thomas håller i dessa besök.

Skolbibliotek

Alla skolor i kommunen har idag ett skolbibliotek. Storleken på dessa varierar stort. Alla är uppkopplade till Book-it. Sedan januari 2020 har kommunen en anställd skolbibliotekarie som ska täcka hela kommunen. De flesta skolbibliotek har utöver detta en ur personalen som sköter den dagliga ruljangsen. Från folkbibliotekets håll är det Pia Hardinsson, vuxenbibliotekarie, som är samordnare. Thomas samarbetar med skolbibliotekarien för att uppfylla Läsfrämjandeplanen samt andra åtaganden.

Regionen

Att samarbeta regionalt är väldigt viktigt, speciellt för mindre kommuner. Att få influenser utanför sin egen kommun är vitalt om biblioteket ska hålla sig á jour med omvärlden. Markaryd är kopplad till regionbiblioteket *Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg*. Regionalt deltar vi i bokutskick till övriga folkbibliotek vid författarbesök. Vise versa lånar vi in en stor mängd böcker från andra bibliotek när vi själva har författarbesök i kommunen. Vi skickar även böcker till andra bibliotek på fjärrlåneförfrågan. Thomas deltar i de träffar regionen anordnar för barnbibliotekarier. Thomas är även ansvarig i Markaryd för det tidigare nämnda projektet Språkstegen. Markaryds bibliotek är sedan 2018 delaktig i det regionala projektet Kreativa rum. Detta innebar att Slöjd i Kronoberg/Blekinge kom till biblioteket för att i en kreativ process omforma och uppdatera ungdomsavdelningen på biblioteket. Barnavdelningen jobbar även mot de policydokument Biblioteksutveckling skrivit angående till exempel den digitala utvecklingen på biblioteket. Barnavdelningen i Markaryd vill även förorda en gemensam hemsida med ett integrerat bestånd med dagliga leveranser biblioteken emellan. Thomas ansvarar för samarbetet med regionen vad gäller barn och unga.

Idrottsskolan

Samarbetet med idrottsskolan har pågått i flera år. Idrottsskolan vänder sig till barn som går i årskurs 2 och som vill testa på en rad sporter under våren och hösten. Biblioteket deltar både vid uppstarten och vid avslutningen och delar vid varje tillfälle ut en bok till samtliga deltagare. Dessa böcker finansieras 50/50 utav folkbiblioteket/ungdomssamordnaren. En av träffarna för idrottsskolans barn är dessutom på biblioteket. Med lite idrottsliga ingredienser visar vi då upp vad biblioteket har att erbjuda. I Markaryd är det Thomas som sköter detta.

Pilot Letterbox

Genom projektet Pilot Letterbox, finansierat utav Länsstyrelse Jönköping, lägger barnbibliotekarien 8/h i veckan på att samordna denna insats. Pilot Letterbox pågår under hösten 2019 och våren 2020. I projektet ingår 20 barn utvalda utav Socialförvaltningen. Barnen tillhör familjer med försörjningsstöd och utlandsfödda föräldrar. Tanken är att de 6 paket som delas ut till barnen ska leda till ett rikare liv och agera fönster ut mot världen och spegel in till själen. Thomas samarbetar här dels med Letterbox ägare; Stiftelsen Allmänna barnhuset, samt den kommunala Socialförvaltningen.

Medieplanering

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar vad gäller inköp och beståndshantering.

Medier och inköp

Barnavdelningen följer det kommunala dokumentet: Medieplan för folkbiblioteken, *Markaryds kommun 2019-2021*. På folkbiblioteket i Markaryd finns ett rikt utbud av allehanda medier. Målsättningen är att spegla kommuninvånarnas medievanor genom det vi erbjuder. Mediavanorna är grundade utefter lånestatistik och samtal med invånarna. Idag finns det förutom böcker även film, ljudböcker, musik, tidskrifter och tv-spel. För att underlätta för låntagaren att hitta står inte alla medier i en enda hög utan de är uppdelade efter olika kriterier. Först och främst är medierna uppdelade efter ålder men även andra kriterier finns. Vissa av dem kan ni läsa om här under. Vi eftersträvar en kontinuitet av blandade inköp på alla områden så att ingen avdelning hamnar efter den andra. Barnavdelningen följer de upphandlingsavtal som finns vad gäller medier där tex Adlibris är förstavalet vad gäller biblioteksutrustade böcker och Bokus är förstavalet för outrustade böcker. Alla inköp styrs av utbud/efterfrågan, BTJ's inköpsvägledning, tidigare delar i serien, andra informationskanaler samt att vi vill främja en mångfald av/inom medier med god kvalitet.

Gallring och/eller magasinering

I skrivande stund planeras det att för kommunens räkning uppdatera redan befintlig, samt skriva en mer omfattande mediepolicy. I denna kommer det även att gå att läsa om gallring/magasinerings. Gallring/magasinerings sker fortlöpande. På barnavdelningen har vi en stor "naturlig" gallring genom de böcker som små händer förstör. Inlämnade böcker som är slitna lämnas till Thomas som avgör om de går att laga. Om boken inte går att laga gallras den och Thomas bedömer om boken eventuellt ska köpas in på nytt, om detta är möjligt. Vi magasineras böcker av en rad anledningar: om boken inom litteraturvärlden anses vara en klassiker, om boken har lokalanknytning eller om ämnet är återkommande populärt men nya böcker finns på öppen hylla. Vi magasineras även äldre böcker som behandlar ett ämne som det ej finns så många böcker skrivna om. Kriterier som gör att en bok gallras kan vara slitage, dubletter, inaktuella/missvisande, ny upplaga, ej utlånade på 1000 dagar. Böcker kan undantas dessa regler om skäl finns. Thomas sköter allt kring gallring/magasinerings.

Böcker på andra språk än svenska

Barn med annat modersmål än svenska är en av de grupper som enligt bibliotekslagen ska prioriteras. I nuläget är utbudet av böcker på andra språk än svenska på Markaryds bibliotek eftersatt. Detta hoppas vi råda bot på med följden att biblioteket blir mer attraktivt för de med annat modersmål än svenska. Då beståndet är så pass eftersatt är detta inte något vi åtgärdar över en natt. Arbetet är inlett och i slutänden ska vi kunna erbjuda ett bestånd relativt till bibliotekets budget och kommunens storlek. Thomas ansvarar för inköp av dessa böcker och placering i lokalen.

E-media

E-böcker/e-ljudböcker ökar i popularitet för varje år. Biblioteket erbjuder sina låntagare att använda sig utav appen *Biblio* där vårt utbud av e-media finns tillgängligt. Låntagarna kan här både söka och läsa/lyssna i en och samma app. Den stora variationen av apparater och eventuella problem, som låntagarna använder/stöter på, gör att det ibland kan vara svårt att hjälpa till. Detta sätter även stor press på bibliotekspersonalen att hålla sig uppdaterad. Givetvis följer vi utvecklingen för att se hur vi kan anpassa vårt utbud till vad barnen önskar.

Bokpratsdepå

Bokpratsdepån är de hyllsektioner som idag står i magasinet och som används till bokpraten för årskurs 2, 5 och 7. Sektionen är idag cirka 10 hyllmeter. Där finns ungefär 3 exemplar av varje titel. Planen är att varje år uppdatera depån med ett antal titlar för att hålla den aktuell. Böckerna kan även lånas utav privatpersoner och lärare som vill ha flera exemplar utav en titel. Fördelarna med depån är att den främjar boksamtal mellan barn och unga vilket har en positiv effekt på läsförståelsen. På Markaryds bibliotek är det Thomas som ordnar med depån.

Spel

På Markaryds bibliotek finns i dagläget tv-spel och rollspel för hemlån samt enklare brädspel, kortspel, memory och pussel för användning på plats. Spelande i alla dess former är en stor del av barn och ungas vardag och biblioteket kan inte stå vid sidan om och titta på. Därför köper biblioteket sedan 2018 in tv-spel till konsolerna Microsoft Xbox One, Nintendo Switch och Sony Playstation 4. Genom dessa satsningar hoppas vi att fler barn i Markaryd ska få ta del av den kulturform som spel utgör. Thomas håller i allt kring spel.

Talböcker

På efterfrågan laddas talböcker (daisy) hem och iordningställs. Det är den statliga myndigheten MTM som står för denna service via deras hemsida www.legimus.se. I Markaryds kommun samarbetar folk- och skolbibliotek vad gäller talböcker. Gemensamt jobbar vi för att tillgodose kommunens barn och unga med talböcker samt tidigare nämnda service Egen nedladdning. Vi lämnar in inläsningsförslag till MTM på de böcker som efterfrågas men som saknas som talbok. Folkbiblioteket ställer upp och utbildar personal och föräldrar om så skulle önskas. På folk- och skolbiblioteken är det flera som jobbar med detta.

Äppelhylla

Äppelhyllan på Markaryds bibliotek utökas ständigt. Äppelhyllan uppfyller en viktig funktion då den vänder sig till barn och unga samt vuxna som på något sätt kommer i kontakt med någon form av läsnedsättning i sin vardag. Barnbibliotekarien håller koll på de förlag som framförallt ger ut material till Äppelhyllan samt att han bevakar andra kanaler för att se om det kommer ut material som kan placeras på hyllan. Äppelhyllan har fått ökad popularitet genom att förskolorna idag jobbar mer med TAKK. Äppelhyllan hjälper oss i vårt mål att uppfylla lagen att jobba mot barn med en funktionsnedsättning. På Äppelhyllan i Markaryd är bland annat följande material placerat: Daisy, Film, TAKK, Punktskrift och Taktila böcker. Thomas håller i detta.

Mötesplats och kommunikation

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar med vår marknadsföring genom lokal och internet samt hur kommunikation med användarna ser ut.

Barnens chans att påverka

Från och med den 1 januari 2020 är Barnkonventionen svensk lag. Fyra utav artiklarna kallas för grundprinciperna. Dessa handlar om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. alla åtgärder som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa samt barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling. Barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad. Barnavdelningen jobbar utefter dessa principer.

Vi är lyhörda i kontakten med våra besökare för att utröna vad de efterfrågar. Vi ser varje barn och har möjligheten att agera som en vuxen utan krav på betygsättning eller föräldraansvar.

Barnavdelningen köper in majoriteten av det material som efterfrågas så länge det fortfarande finns till försäljning. Vi gör även vårt yttersta att möte upp frågor i andra ärenden. Personalen är även lyhörd vid ansikte mot ansikte-möten med barn för att på så sätt förstå vad barnen önskar av barnavdelningen.

I Markaryds kommun finns *Ungdomsinspektivet*. Ungdomsinspektivet leds utav ungdomssamordnaren och består utav ett antal ungdomar från högstadiet och gymnasiet. Vid flera tillfällen har gruppen använts som en idépool och ett bollplank vad gäller allt från lokalens utformning till tips på inköp av nya tidskrifter. På sommaren deltar biblioteket i det kommunala projektet *Ungdomar kan*. De utvalda ungdomarna får under 3 veckor lära sig mer om sina rättigheter, inflytande och engagemang. I samband med ombyggnaden utav barnavdelningen har workshops arrangerats där barn och ungdomar har fått säga sitt om biblioteket och dess framtid.

Digitalt först

På Kungliga biblioteket går det att läsa: "För att främja digital kompetens hos allmänheten satsar regeringen på ett nationellt digitalt kompetenslyft för bibliotekspersonal." Detta kompetenslyft ska vi vidareförmedla under året genom en handlingsplan som kommer att få ekonomiskt stöd från regionbiblioteket. På barnavdelningen hade vi tänkt vidareförmedla detta med hjälp av: green-screen, teknik-makerspace, tipsrunda i källkritik samt workshop i programmering. Målet är att kommunicera med våra användare för att de i sin tur ska bli mer kompetenta digitala användare och mer tillförlitliga samhällsmedborgare som ska kunna utnyttja och förstå demokratins fulla potential.

Lokalen

Markaryds bibliotek är beläget i Kulturhuset där även konsthall och bio finns. Adressen är Kungsgatan 1. Här ligger även ett litet idrottsmuseum och vävstolsmuseum.

Det är viktigt att se hela biblioteket; dess utbud, personal, medier och även lokal - som en helhet. Därför funderar vi ständigt på hur lokalen eventuellt kan förbättras och göras mer inbjudande. Genom att erbjuda en lokal som inbjuder till att spendera tid på biblioteket, och till möten över gränserna, hoppas vi kunna skapa en miljö och stämning som kan förena. Allt från hyllplacering, var olika medier står, till sittplatsernas utformning är viktig. På barnavdelningen vill vi ha hyllor i lagom höjd. Lagom fyllda med medier av alla dess slag. 2018-2019 utförde vi en uppdatering utav barnlokalen vilket innebar en rad åtgärder för att öka besöksvänligheten. Det var många involverade i detta arbete, bland annat kulturutvecklaren samt Slöjd i Kronoberg/Blekinge genom projektet Kreativa rum. Sagorummet gjordes mer lättillgängligt och mer sammankopplat med miljön utanför. Heltäckningsmattor och rum i rummet tänk gjorde ytorna mer optimerade för olika åldrar. Lokalen får idag mycket beröm för sin tillgänglighet, fantasifullhet och lockande design.

Meröppet

Markaryds bibliotek är sedan den 2 december 2018 Meröppet. Detta innebär att låntagare över 18 år som skriver på ett speciellt avtal kan komma in på biblioteket 7-22 alla dagar om året (undantag annonseras). Barnavdelningens målgrupp kan pga åldern inte använda sig utav Meröppet men vi ser ändå väldigt positivt på satsningen så den öppnar upp för familjebesök på förmiddag/kvällar samt helger.

Lovaktiviteter

Genom att biblioteket är lokaliserat som det är händer redan mycket i lokalen under loven. Ungdomssamordnaren, kulturutvecklaren och bion brukar planera några aktiviteter var. Detta gör att trycket på folkbiblioteket är lite mindre vad gäller att uppfinna aktiviteter till de lovlediga barnen. Barnavdelningens lovaktiviteter skulle i detta dokument även kunna placeras under läsfrämjande men då lovaktiviteterna ofta är knutna till lokalen och att vi vill att barnen ska komma till biblioteket på lovet för att träffas och aktivera sig ligger informationen här. Barnavdelningen försöker varje lov att sätta ihop ett litet utbud som kan locka besökare. Förutom de redan nämnda Sommarboken, Högläsningssommar och Läslovsboken så varierar aktiviteterna i omfång och art. Dock brukar pyssel vara populärt men även sagostunder och andra aktiviteter brukar utföras.

Arena

Bibliotekets hemsida är uppbyggd genom Axiell Arena. På barnavdelningen är Thomas utbildad utav Axiell att sköta Arenahemsidor. Thomas ansvarar därför för barnsidorna på Markaryd kommuns bibliotekshemsida. Hemsidan är ett viktigt ansikte utåt för biblioteket. Genom hemsidan når vi både barn, unga, föräldrar, pedagoger osv. Hemsidan ska vara både läsinspirerande och informativ. För att öka användarvänligheten och underlätta för barn och unga att hitta åldersadekvata böcker har vi idag åldersspecifika sidindelningar: 0-6 år, 6-9 år, 9-12 år samt Ung. På samtliga sidor finns så kallade "boksnurror" med tips på allt från nyheter och Thomas favoriter till mer temainriktade tips. Adressen till hemsidan är: <https://bibliotek.markaryd.se/> Arbetet på hemsidan består utav kontinuerliga uppdateringar och underhåll.

Kompetenshöjning

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar med kompetenshöjning utav den egna personalen.

Kunskap, omvärldsbevakning, föreläsningar, utbildningar och möten

Vidareutbildning är mycket viktigt då ett bibliotek och dess personal måste följa med i vad som händer i omvärlden och efter behov anpassa sig där efter. Under de senaste åren har biblioteket fortsatt vara ett kärt barn som genom skiftande fokus kopplats ihop med en rad olika beskrivningar: Kunskapscentrum, Vardagsrum, Mötesplats och Makerspace har florerat i debatterna. Om vi ska vara en verksamhet som främjar livslångt lärande med personalkunskaper inom bland annat digital teknik kan vi inte stå stilla i vårt kunskapsintagande utan måste aktivt söka den. Just nu ligger stort fokus på tidigare nämnda *Digitalt först*. Denna satsning stöts utav regeringen med målet att främja digital kompetens hos allmänheten. Ett led i denna satsning är ett nationellt digitalt kompetenslyft för bibliotekspersonal.

Källorna för omvärldsbevakning är flera, bland annat kan nämnas; Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg, Svensk biblioteks förening, Fackförbundet DIK och Kulturrådet. Thomas deltar på regionala möten anordnade utav Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg. Möten tillsammans med kommunens skolbibliotekarie sker kontinuerligt under vår/höst. Under mötena träffas personalen och informerar/diskuterar vad som är på gång. Biblioteksmöten, där alla som jobbar på folkbiblioteken i kommunen träffas, anordnas på Markaryds bibliotek ungefär en gång i månaden. Vi deltar också på de APT där hela Fritid och Kultur är inbjudna, en gång i månaden. Aktuellt varje år är Bok- och biblioteksmässan i Göteborg. Personalen deltar även i andra föreläsningar, möten och utbildningar om det erbjuds relevanta sådana.

Ekonomi

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen förhåller oss till och använder oss utav de kommunala medel som tilldelats.

Budget

I Markaryds kommun har folkbiblioteken delat upp sitt anslag på en rad underkonton som styr hur mycket pengar som ska gå till varje verksamhet och medietyp.

De senaste åren har Markaryds folkbibliotek fått bidragspengar utav Kulturrådet: "Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek". Bidraget var 2019 40 000 kronor. Motkravet är att det kommunala medieanslaget ej får sänkas. Thomas ansvarar för budget/inköp.

På barnavdelningen i Markaryd har vi därför gjort följande ekonomiska uppställning för att få en överblick utav vilka medel vi har till förfogande:

EKONOMI – GENOMGÅNG BARNAVDDELNINGEN – UPPSKATTNING 2020 02 03 / THOMAS

IN Barnböcker Markaryd:

Budget barnavdelningen Markaryd 39 000

UT Barnböcker Markaryd:

Tryckta medier

Svenska 33 000 / 24 (BTJ häften)= 1375

Utländska 6000

IN KULTURRÅDSPENGAR Markaryds kommun

Kulturrådspengar 20 000 (20 000 har tilldelats skolbibliotek)

UT KULTURRÅDSPENGAR

Övriga projekt 15 000

tex; Bokpåsar, Äppelhylla, Mångspråk

Bokpratsdepå 5000

IN ÖVRIGA KONTON

Budget Exakt summa för barnavdelningen ej satt utan flexibilitet råder mellan avdelningar/medier

UT ÖVRIGA KONTON

Tidskrifter 2500

Film 7500 ca 12st (Önskemål som minimum)

CD (Musik, ljudböcker, daisy) 5000

Spel 7500 ca 12st (Önskemål som minimum)

UT ÖVRIGA KONTON GÅVEBÖCKER

1-årsboken 5500

4-årsboken 5500

6-årsboken 25 000

Sommarboken 5500

Idrottsskolan 7500

UT ÖVRIGA KONTON (BoUk) FÖRFATTARBESÖK

Årskurs 4 och 8 20 000

Någon slutsumma har i dagsläget inte skrivits ut då *IN ÖVRIGA KONTON* delas med övriga verksamheter vilket gör den ekonomiska översynen lite svår att sammanställa exakt.

Arbetsbeskrivning

Markaryds kommun
Kultur – Fritid

2017-11-30

Uppdrag – arbetsbeskrivning barnbibliotekarie, Thomas Wiking (1.0 tjänst)

- Barnbibliotekarie för Markaryds kommun med placering i Markaryd
- Ansvarig för barnverksamheten, barn och unga upp till 15 år
- Ansvarig för barnavdelningen på Markaryds folkbibliotek; avdelningens utformning, budget, medieplanering och programverksamhet
- Fokus ligger på barn och ungas fritidsnyttjande utav folkbiblioteket; läsinspiration, medie- och kulturnyttjande samt fantasieggande berättande för barn 0-6 år
- Lästid ingår med 8 heldagar per år (enligt separat avtal *Lästid för bokprat* 2010-01-11) som kan tas ut 1/h i veckan och/eller mer sammanhållet
- Följa aktuell *Kultur och biblioteksplan* samt andra lagar och regler såsom *Bibliotekslag (2013:801)*
- Ansvarig för barnverksamhetens projektansökningar och tillhörande redovisningar, tex. KUR
- Samverka med kommunens skolbibliotekarier och övrig personal kopplad till skolbiblioteken
- Samverka lokalt med barnavårdscentraler, familjecentral, förskolor, dagbarnvårdare och grundskolor samt eventuella övriga mötesplatser där barn och målsmän vistas
- Samverka med, och vid behov delta på möten, med BoUk-gruppen och vara dem behjälpliga vid utförande av *ramprogrammets* författarbesök
- Samverka regionalt angående barnverksamheten med *Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg* och folkbibliotek i länet
- Omvärldsbevakning som kan gagna folkbiblioteken i Markaryds kommun
- Informationstjänstgöring på Markaryds folkbibliotek
- Ansvar för hemsidan (Arena) tillsammans med övrig Arenautbildad personal
- Ersättare för fjärrlån och vikarieanskaffning på Markaryds folkbibliotek

Bilaga 1

Babysagostunder på biblioteken i Markaryds kommun

Genom våra babysagostunder vill vi i ett tidigt skede visa föräldrar vilket inflytande böcker, rim och ramsor samt sånger kan innebära för deras barns nöje och utveckling. Vi vill redan i tidig ålder bygga upp ett intresse för böcker och språket samt etablera en lust för det muntliga berättandet. Babysagostunderna pågår i cirka 30 minuter beroende på deltagarnas respons. Vi sitter alla i en ring och de vuxna förväntas delta aktivt vid tex rim/ramsor/sånger. Barnens ålder, 7-14 månader, är en fingervisning då föräldrarna har bäst insyn i deras barns utveckling vilket medför viss flexibilitet vid deltagande. Ingen föransökan utan drop-in gäller.

Varje babysagostundsträff kommer att innefatta:

- välkomstsång med presentationsrunda i början och avslutningssång i slutet.
- en berikande variation av böcker, rim och ramsor samt sånger.
- en boktuggarpaus med tips på böcker och annan media.
- information hur biblioteket fungerar, dess utbud samt barns språkutveckling.

Dessutom vill vi:

- att bebisarna och deras föräldrar som följer med ska få en mysig stund.
- att bebisarna och deras föräldrar ska träffa andra bebisar och vuxna.
- utöka deltagarnas repertoar genom ett varierat urval av böcker, rim och ramsor samt sånger som vi tror att föräldrar och andra vuxna älskar alternativt glömt bort eller inte känner till.
- försöka använda sång, musik, dockor eller andra attribut för att berika babysagostunden.

Förmedlade böcker, rim och ramsor samt sånger baseras varje år på ett genomtänkt globalt urval med fokus på Sverige. Babysagostundernas innehåll är anpassat till barngruppens ålder och läses/sjunges eller berättas med inlevelse.

Språktrappan (språkets ungefärliga utveckling) ur boken *Boken om läsning / 2006*

6-12 månader: Bitar, prassla, lyssna och benämna.

> 6-8 månader.

Jollra med konsonanter. Prövar olika tonlägen och röststyrkor. Förstår skillnaden mellan en tillsägelse och en fråga. Reagerar eventuellt på sitt eget namn.

> 12 månader.

Förstår enkla instruktioner. Reagerar på sitt namn. Många säger sina första ord. Pekar och vill få namngivet. Använder ettordsmeningar.

Vi önskar er alla hjärtligt välkomna! Hör av er om ni har frågor etc.

Babysagostundsansvarig på biblioteken i Markaryds kommun:

Barnbibliotekarie Thomas Wiking, thomas.wiking@markaryd.se, 0433-721 06

Bilaga 2

Pytteträffar på biblioteken i Markaryds kommun

Genom våra pytterträffar vill vi med hjälp av en blandning utav böcker, rim och ramsor samt sånger förmedla vår fina bokskatt samt främja barns språkliga utveckling och nöje. Vi vill bygga upp ett intresse för berättande och böcker samt grundlägga en lust för det muntliga berättandet. Pytteträffarna pågår i cirka 30 minuter. Vuxna förväntas delta aktivt vid tex rim/ramsor/sånger. Barnens ålder, 18-36 månader, är en fingervisning då föräldrarna har bäst insyn i deras barns utveckling vilket medför viss flexibilitet vid deltagande. Ingen föranmälan utan drop-in gäller.

Varje år kommer pytteträffarna att innefatta:

- en berikande variation av böcker, rim och ramsor samt sånger.
- tips på böcker och annan media.
- information kring bibliotekets utbud samt barns språkutveckling.

Dessutom vill vi:

- att barnen och de vuxna som följer med ska få en mysig stund.
- att barnen och de vuxna ska träffa andra barn och vuxna.
- utöka deltagarnas repertoar genom ett varierat urval av böcker, rim och ramsor samt sånger som vi tror att föräldrar och andra vuxna älskar alternativt glömt bort eller inte känner till.
- försöka använda sång, musik, dockor eller andra attribut för att berika träffen.

Förmedlade böcker, rim och ramsor samt sånger baseras varje år på ett genomtänkt globalt urval med fokus på Sverige. Pytteträffarnas innehåll är anpassat till barngruppens ålder och läses/sjunges eller berättas med inlevelse.

Språktrappan (språkets ungefärliga utveckling) ur boken *Boken om läsning / 2006*

1-2 år: Peka, titta, berätta.

> 18 månader. Förstår enkla instruktioner och meningar. Benämner vanliga föremål.

Ordförrådet växer.

> 2 år. Säger sitt namn. Använder 2- och 3-ordsmeningar. Ordförrådet växer snabbt: ordsprutarperiod. Behärskar frågor och beskrivningar, exempelvis Ä DÄ (vad är det) och MÅ (små). Min och mitt brukar dyka upp kring två och ett halvt år.

2-3 år: Erövra världen.

> 3 år. Förstår enkla berättelser. Använder meningar, ställer frågor. Använder ental och flertal och prepositioner som "i" och "på". Använder sitt namn i meningar om sig själv. Kan prata om dåtid och framtid.

Vi önskar er alla hjärtligt välkomna! Hör av er om ni har frågor etc.

Pytteträffansvarig på biblioteken i Markaryds kommun:

Barnbibliotekarie Thomas Wiking, thomas.wiking@markaryd.se, 0433-721 06

Bilaga 3

Sagostunder på biblioteken i Markaryds kommun

Genom våra sagostunder vill vi förmedla vår fina sagoskatt och den nya barnlitteraturen till barn och medföljande vuxna. Vi vill främja intresset för läsning och böcker samt ge en grundläggande lust för det muntliga berättandet och språklig utveckling. Sagostunderna pågår i cirka 30 minuter. Barnens ålder, 3-5 år, är en fingervisning då föräldrarna har bäst insyn i deras barns utveckling vilket medför viss flexibilitet vid deltagande. Ingen föransökan krävs utav privatpersoner utan drop-in gäller. Förskolor måste föransöka sig.

Varje år kommer sagostundernas att innefatta:

- ritualer innan och efter sagostunden.
- en berikande variation av folk- och konstsagor samt moderna bilderböcker.

Dessutom vill vi:

- att barnen och de vuxna som följer med ska få en mysig stund.
- att barnen och de vuxna som följer med ska få träffa andra barn och vuxna.
- genom olika teman föra ut sagor och berättelser som vi tror att föräldrar och andra vuxna älskar att glömt bort eller inte känner till.
- vid enstaka tillfällen även lära barnen att lyssna utan att alltid vara beroende av bilden.
- vid enstaka tillfällen försöka använda sång, musik, dockor eller andra attribut för att berika sagostunden.

Förmedlade sagor och berättelser baseras varje år på ett genomtänkt internationellt urval med fokus på Sverige. Föräldrar och andra vuxna som följer med barnen informeras av sagoberättaren om aktuellt tema för att kunna spinna vidare. Sagorna är anpassade till barngruppens ålder och läses eller berättas med inlevelse.

Språktrappan (språkets ungefärliga utveckling) ur boken *Boken om läsning / 2006*

3-4 år: Fantasi, rim, ramsor och livet.

> 4 år.

Språket börjar allt mer likna de vuxnas. Säger jag om sig själv. Barnet kan uttrycka och förstå det mesta som sägs.

5-7 år: Lekfulla bokstäver.

> 5-7 år.

Behärskar både grammatik och ljudsystem. Många barn börjar visa intresse för det skrivna ordet. Rita bokstäver och skriva sitt namn är roligt.

Vi önskar er alla hjärtligt välkomna! Hör av er om ni har frågor etc.

Sagostundsansvariga på biblioteken i Markaryds kommun:

Barnbibliotekarie Thomas Wiking, thomas.wiking@markaryd.se, 0433-721 06

Bilaga 4

SPEL PÅ BIBLIOTEKEN I MARKARYDS KOMMUN

Spel är idag en naturlig del av många barn och ungas fritid. Enligt Statens medieråd 2017 spelar nästan 90% av barn 9–12 år regelbundet. Spel i olika former utgör i och med detta en stor del av den kulturella underhållning barn och ungdomar konsumerar. Detta kan närmast liknas vid en folkrörelse enligt Sverok - Spelhobbyförbundet.

I Bibliotekslagen går det bland annat att läsa:

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar...

Vi tolkar dessa lagtexter som att de medier vi erbjuder till den prioriterade målgruppen barn och ungdomar ska vara anpassat efter deras behov och fritidsintresse samt präglas av allsidighet och kvalitet. Då lagen inte snävar in utbudet till böcker utan medier, breddar vi nu utbudet till att även erbjuda spel.

Via biblioteken i kommunen vill Kultur- och Fritidsenheten gemensamt slå ett slag för att spel i sig är kultur och vi vill främja och bredda detta kulturnyttjande genom att erbjuda ett högkvalitativt utbud av spel. På detta sätt hoppas vi bredda vår attraktionskraft gentemot våra besökare samt nå nya målgrupper. På biblioteken i kommunen kommer vi att fokusera på tv-spel och rollspelsböcker för hemlån samt brädspelell tillgängliga på plats.

Tv-spel köps in till Nintendo Switch, Playstation 4 och Xbox One. Vi kommer att jobba aktivt för en mångsidighet vad gäller format, genre och PEGI (Pan European Game Information).

Inköp av tv-spel följer samma rutiner som inköp av andra medier såsom böcker. Recensioner läses igenom och med dem i ryggen beslutar vi om spelet ska köpas in eller inte. Vi är öppna för allmänhetens önskemål/klagomål och tar dessa åsikter i beaktande vid arbetet med beståndet.

PEGI innebär att ett tv-spel erhåller en åldersklassning. Biblioteken köper enbart in spel som utvärderats genom PEGI. En rad kriterier bestämmer minsta rekommenderade spelålder. Det finns en handfull olika åldersindelningar: PEGI 3-7-12-16-18. På biblioteken i Markaryds kommun köper vi enbart in PEGI 3-7-12 spel. Vi har på grund av detta satt åldersgränsen för hemlån till 12 år. De under 12 år måste i och med detta ta med sig en målsman för att få låna tv-spel. Detta medför en rad fördelar såsom att målsman vet vad barnet spelar samt att de besöker biblioteket tillsammans. Vid hemlån måste alltså målsman vara på plats fysiskt; telefonsamtal eller medskickade lappar godtas ej. En andra regel vi har vad gäller tv-spel är att låntagaren endast kan låna hem 2 spel åt gången.

Spel har möjligheten att vara bland annat; inkluderande, utvecklande och sociala. Dagens varierade spelutbud gör att alla kan hitta något de gillar, lära sig nya saker samt träffa likasinnade.

Genom vår spelsatsning hoppas vi kunna bredda tillgången till olika spelgenrer och former så att låntagarna vidgar sina vyer. Vi vill även motverka de eventuella samhällsklyftor och den negativa jargong som kan förstärkas genom spel. Detta genom att ge fler tillgång till en annars dyr fritidssysselsättning och jobba aktivt med Sveroks skrift "Svensk e-sports code of conduct". Skriften vill pränta in ett antal etiska grundregler som är nödvändiga för att skapa en bra miljö där alla respekterar varandra. För att ytterligare utnyttja de positiva effekterna med spel kommer biblioteket i Markaryd att köpa in en spelkonsol för att erbjuda tv-spel på plats. Vi ser även "Meröppet" som ett sätt för våra bräd/rollspelsutövare att använda vår lokal till sin kulturutövning.

Med allt detta i åtanke: hur många som spelar, spel som kultur, bibliotekslagens allsidighet vad gäller medier, spel som inkluderande, utvecklande och sociala samt möjligheten att motverka eventuella samhällsklyftor och negativa jargong anser vi att spel har en viktig roll att *spela* på framtidens bibliotek